

**OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA
PRZEZ LUDZI NA TERENIE GMINY KUŹNIA RACIBORSKA
W ROKU 2019**

Działając na podstawie art.4 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 59), art.12 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001r. (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 1437 z późn. zm.),

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu

dokonał obszarowej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi za rok 2019r. na terenie gminy Kuźnia Raciborska zgodnie z § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294)

- 1. Wykaz producentów wody, wielkość produkcji, liczba ludności zaopatrywanej w wodę (§ 23.2.1 i 23.2.2 a i b)** rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r. poz. 2294).

Jedynym producentem wody dla mieszkańców na terenie gminy Kuźnia Raciborska jest Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., 47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Klasztorna 45, które w roku 2019 produkowało około 1033 m³ wody na dobę (w Kuźni Raciborskiej 682 m³/dobę, w Rudzie Kozielskiej 351 m³/dobę). Praktycznie cała gmina zaopatrywana jest w wodę z tego wodociągu, czyli około 11430 osób.

Inni producenci wody:

1. Fabryka Obrabiarek „Rafamet” S.A. 47-420 Kuźnia Raciborska ul. Staszica 1,
2. Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Maxpol” Sp. z o.o. 47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Nowy Świat 8

- 2. Jakość wody, sposób uzdatniania i dezynfekcji (§ 23.2. 2. c).**

Jakość wody wodociągowej w gminie Kuźnia Raciborska oceniana była przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w roku 2019 wielokrotnie (29 razy). Podstawę oceny stanowiły sprawozdania z badań dostarczane przez producenta wody (21) oraz badania własne (8). Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Kuźni Raciborskiej w roku 2019 zrealizowało zatwierdzony wcześniej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego harmonogram badań wody wodociągowej w 97% (nie zrealizowano badań w miesiącu sierpniu – monitorowanie zawartości niklu). Badania realizowane były w ustalonych punktach zgodności i w wyznaczonych terminach. Zakres badań w 4 przypadkach (Rudy, Jankowice, Kuźnia Raciborska SUW i Kuźnia Raciborska ul. Jagodowa) obejmował parametry grupy B, czyli bardzo szeroki zakres oznaczeń, zgodnie z zał. nr 2 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

(Dz. U. 2017 r., poz. 2294). W pozostałych 25 przypadkach zakres badań obejmował parametry grupy A, czyli: Escherichia coli, Bakterie grupy coli, Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C, Barwa, Mętność, Smak, Zapach, Stężenie jonów wodoru (pH), Przewodność elektryczna, poszerzone o oznaczenie Enterokoków i Chloru wolnego. Dodatkowo w roku 2019 Gminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. 47-420 Kuźnia Raciborska, ul. Klasztorna 45 prowadziło monitoring jakości wody w studniach oraz wody produkowanej na Stacji w zakresie zawartości niklu. Na 32 wykonane badania w zakresie niklu, 8 badań wykazało przekroczenie tego parametru. Wyniki badań wskazują jednoznacznie, że przekroczenie dopuszczalnego stężenia niklu (20 µg/l) występuje w ujęciu oznaczonym jako Osiedle i waha się w granicach od 24,8 µg/l do 33,5 µg/l.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu zrealizował plan kontroli urzędowej na rok 2019 w 100%. Dodatkowe badania przeprowadzone zostały w związku z niewłaściwą wartością odczynu pH w Kuźni Raciborskiej przy ul. Jagodowej oraz manganu w Kuźni Raciborskiej w Szkole. Na podstawie §21 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu w roku 2019 w 25 przypadkach na 29 stwierdził przydatność wody do spożycia, w czterech przypadkach przydatność wody została oceniona warunkowo. Jakość wody z poszczególnych wodociągów funkcjonujących w obrębie gminy Kuźnia Raciborska została również poddana ocenie rocznej na podstawie §22 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294). Oceny zostały przesłane do Urzędu Miasta oraz do przedsiębiorstwa wodociągowego.

3. Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody wraz ze wskazaniem ich wpływu na zdrowie konsumentów (§ 23.2.2d).

Odczyn pH. Niezgodność tego parametru z normatywem została stwierdzona w badaniach przeprowadzonych przez PPIS w Kuźni Raciborskiej przy ul. Jagodowej w dniu 16.04.2019. Odczyn wody wynosił 6,4, podczas gdy wymagany poziom minimalny wynosi 6,5. Ponieważ parametry mikrobiologiczne wody w tym samym badaniu odpowiadały wymaganiom zdrowotnym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu uznał, że spożywanie wody o takiej jakości nie jest obciążone ryzykiem zdrowotnym i nie zostały wydane zalecenia dotyczące ograniczenia w jej spożywaniu. W dniu 10.06.2019 przeprowadzono kolejne badanie w tym samym punkcie, odczyn pH nadal nieznacznie odbiegał od normatywu. Dopiero dnia 19.08.2019 r, po przeprowadzonych działaniach naprawczych, jakość wody była prawidłowa.

Mętność. Przekroczenie wartości dopuszczalnej wystąpiło tylko w jednym przypadku. Stwierdzono mętność wynoszącą 1,6 NTU (podczas gdy zalecana mętność wody wodociągowej nie powinna przekraczać 1 NTU). Nieprawidłowość wystąpiła w punkcie zgodności

zlokalizowanym w Rudach w Przepompowni przy ul. Cegielskiej. Ponieważ w tym samym badaniu parametry mikrobiologiczne wody odpowiadały wymaganiom zdrowotnym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu uznał, że spożywanie wody o takiej jakości nie jest obarczone ryzykiem zdrowotnym i nie zostały wydane zalecenia dotyczące ograniczenia w jej spożywaniu. Natomiast GPWiK Sp. z o.o. w Kuźni Raciborskiej zostało zobowiązane do wyjaśnienia przyczyny podwyższonej mętności wody i do zlikwidowania nieprawidłowości. Zarządca dokonał przeglądu technicznego instalacji przepompowni, przepłukał sieć wodociągową. Powtórne badanie zostało przeprowadzone w roku 2020 i nie wykazało nieprawidłowości.

Magnez. Naturalną cechą wody wodociągowej w gminie Kuźnia Raciborska jest niski poziom magnezu, który w badaniach w roku 2019 wyniósł 5,01 mg/l w wodociągu z Rudy Kozielskiej oraz 6,9 mg/l z wodociągu w Kuźni Raciborskiej (minimalna wartość zalecana ze względów zdrowotnych wynosi 7 mg/l). Fakt niskiej zawartości magnezu nie pociąga za sobą konieczności uzupełniania tego pierwiastka w procesach produkcyjnych, natomiast zaleca się uzupełnianie magnezu w diecie.

Żelazo. Ilości żelaza przyjmowane wraz z wodą do picia, nawet gdy wielokrotnie przewyższają wartość parametryczną, przyczyniają się do zwiększenia obciążenia organizmu żelazem w nikłym stopniu i nie stwarzają istotnego ryzyka szkodliwego wpływu na zdrowie. Dotyczy to także przypadków, gdy znaczna zawartość żelaza prowadzi do wyraźnego wzrostu barwy i mętności wody oraz odczuwalnej zmiany jej smaku.

Przekroczenie wartości dopuszczalnej wystąpiło tylko w jednym przypadku. Stwierdzono stężenie żelaza wynoszące 320 µg/l (podczas gdy stężenie żelaza nie powinno przekraczać wartości 200 µg/l). Nieprawidłowość wystąpiła w punkcie zgodności zlokalizowanym w Rudach w Przepompowni przy ul. Cegielskiej w dniu 09.12.2019. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Raciborzu uznał, że spożywanie wody o takiej jakości nie jest obarczone ryzykiem zdrowotnym i nie zostały wydane zalecenia dotyczące ograniczenia w jej spożywaniu. Natomiast GPWiK Sp. z o.o. w Kuźni Raciborskiej zostało zobowiązane do wyjaśnienia i zlikwidowania nieprawidłowości. Zarządca dokonał przeglądu technicznego instalacji przepompowni, przepłukał sieć wodociągową. Powtórne badanie zostało przeprowadzone w roku 2020 i nie wykazało nieprawidłowości.

Mangan. Wśród źródeł manganu przenikającego do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi szczególne znaczenie mają osady nierozpuszczalnych związków manganu, które uległy depozycji w przewodach wodociągowych. Niezależnie od ich pochodzenia, w wyniku gwałtownych zmian warunków przepływu i ciśnienia w instalacji, których w trakcie jej zwykłej eksploatacji nie da się uniknąć, osady te mogą ulegać okresowemu naruszeniu i zerwaniu, przyczyniając się do wzrostu stężenia manganu w wodzie i w konsekwencji negatywnie odbieranych przez konsumentów zmian organoleptycznych wody, głównie wzrostu jej barwy

i mętności. Mangan występujący w wodzie przeznaczony do spożycia przez ludzi w stężeniu przewyższającym 50-100 µg/l przyczynia się do niepożądanego smaku wody, a ponadto powoduje wzrost barwy wody i uchwytne przebarwienie instalacji sanitarnych, ceramiki sanitarnej, pranej odzieży i powierzchni mających kontakt z wodą (Griffin, 1960). Stężenia manganu występujące w wodzie przeznaczony do spożycia przez ludzi nie wpływają szkodliwie na stan zdrowia, zarazem jednak wskazano wartość 400 µg/l jako graniczną dla bezpieczeństwa zdrowotnego.

Przekroczenie wartości dopuszczalnej wystąpiło tylko w jednym przypadku. Stwierdzono stężenie manganu wynoszące 89 µg/l (podczas gdy stężenie manganu nie powinno przekraczać wartości 50 µg/l). Nieprawidłowość wystąpiła w punkcie zgodności zlokalizowanym w Kuźni Raciborskiej w Szkole przy ul. Piaskowej w dniu 15.07.2019. Zobowiązano zarządcę do podjęcia działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody. Kontrolne badanie wody przeprowadzone przez PPIS z dnia 19.08.2019 r. nie wykazało przekroczenia tego parametru.

4. Zgłoszenia reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody w gminie Kuźnia Raciborska (§ 23.2.2e).

W roku 2019 do PSSE w Raciborzu nie zgłoszono żadnych niepożądanych reakcji związanych ze spożyciem wody wodociągowej w gminie Kuźnia Raciborska.

5. Postępowania administracyjne w gminie Kuźnia Raciborska związane z jakością wody (§ 23.2.2f).

W roku 2019 nie prowadzono żadnych postępowań administracyjnych w zakresie jakości wody.

6. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo-wodociągowe (§ 23.2.2g).

Zakład Gospodarki Komunalnej w Kuźni Raciborskiej w roku 2019 nie prowadził żadnych działań naprawczych w celu poprawy jakości wody, za wyjątkiem przypadków opisanych w punkcie 3.

Podsumowując, woda wodociągowa na terenie gminy Kuźnia Raciborska w roku 2019 była bezpieczna pod względem zdrowotnym i nie występowało ryzyko zdrowotne dla konsumentów związane z jej spożywaniem. Woda cechuje się niższą zawartością magnezu od zalecanej ze względów zdrowotnych.

Panstwowy Powiatowy
INSPEKTOR SANITARNY
w Raciborzu

mgr Karina Talabska